

OBSAH

ÚVOD	9
1 ZÁKLADNÍ MAKROEKONOMICKÉ SUBJEKTY A VELIČINY.....	11
1.1 Makroekonomické subjekty	11
1.1.1 Charakteristika sektoru DOMÁCNOSTI.....	11
1.1.2 Charakteristika sektoru FIRMY.....	11
1.1.3 Charakteristika sektoru VLÁDA	12
1.1.4 Charakteristika sektoru ZAHRANIČÍ	13
1.2 Základní makroekonomické veličiny	13
1.2.1 Hrubý domácí produkt	14
1.2.2 Hrubý národní produkt	19
1.2.3 Hrubý národní důchod	20
1.2.4 Alternativní pojetí národního důchodu.....	20
1.2.5 Alternativní pojetí disponibilního důchodu	21
1.2.6 Nedostatky HDP a čisté ekonomické bohatství NEW	22
1.3 Další významné makroekonomické ukazatele	23
1.3.1 Inflace	23
1.3.2 Míra nezaměstnanosti	23
1.3.3 Další míry výkonnosti ekonomiky	24
1.4 Mezinárodní srovnání ekonomické vyspělosti jednotlivých zemí	24
1.5 Národní účty	25
1.5.1 Vznik a vývoj pojetí národních účtů	25
1.5.2 Současné pojetí národních účtů	27
1.6 Hospodářská politika	28
1.6.1 Podstata hospodářské politiky	28
1.6.2 Cíle hospodářské politiky	28
1.6.3 Nástroje hospodářské politiky	29
1.6.4 Typy a úkoly hospodářské politiky	31
1.6.5 Znázornění ekonomické situace podle Kaldora	32
2 MAKROEKONOMICKÉ VÝDAJOVÉ MODELY, MODEL: PRODUKT – VÝDAJE	34
2.1 Spotřební výdaje	35
2.1.1 Keynesovo pojetí	35
2.1.2 Modely dlouhodobé spotřební funkce	38
2.1.2.1 Model mezičasové volby	38
2.1.2.2 Hypotéza životního cyklu	38
2.1.2.3 Hypotéza permanentního důchodu	39
2.2 Úspory (Keynesovo pojetí)	40
2.3 Investiční výdaje	42
2.4 Dvousektorový výdajový model	43

2.4.1	Determinace rovnovážného produktu a výdajový multiplikátor ve dvousektorovém modelu	44
2.4.2	Základní makroekonomická identita ve dvousektorovém výdajovém modelu	45
2.4.3	Změny ve výdajovém dvousektorovém modelu v grafickém vyjádření	46
2.4.4	Keynesiánský paradox spořivosti	47
2.5	Třísektorový výdajový model	48
2.5.1	Determinace rovnovážného produktu a výdajový multiplikátor ve třísektorovém modelu	49
2.5.2	Základní makroekonomická identita v třísektorovém výdajovém modelu	53
2.5.3	Změny ve výdajovém třísektorovém modelu v grafickém vyjádření	54
2.6	Čtyřsektorový výdajový model	56
2.6.1	Determinace rovnovážného produktu a výdajový multiplikátor ve čtyřsektorovém výdajovém modelu	57
2.6.2	Základní makroekonomická identita ve čtyřsektorovém výdajovém modelu	59
2.6.3	Změny ve výdajovém čtyřsektorovém modelu v grafickém vyjádření	59
3	PENÍZE A TRH PENĚZ	61
3.1	Peníze	61
3.1.1	Podstata a formy peněz	61
3.1.2	Multiplikace depozit	62
3.1.3	Peněžní zásoba a peněžní báze	64
3.2	Finanční trh	66
3.2.1	Trh aktiv a trh peněz	66
3.2.2	Úroková míra	67
3.2.3	Agregátní poptávka po penězích	68
3.2.3.1	Obecný přístup k poptávce po penězích	68
3.2.4	Agregátní nabídka peněz	71
3.2.5	Rovnováha na trhu peněz	72
3.2.6	Vybrané peněžní teorie	75
3.2.6.1	Kvantitativní teorie peněz	75
3.2.6.2	Keynesiánské teorie poptávky po penězích	78
3.2.6.3	Friedmanova rehabilitace kvantitativní teorie	80
4	MODEL IS-LM	82
4.1	Model IS-LM	82
4.1.1	Trh statků a služeb, vztah IS	82
4.1.2	Trh peněz a ostatních finančních aktiv, křivka LM	88
4.1.3	Současná rovnováha na trhu statků a služeb a na trhu peněz a ostatních finančních aktiv	93
4.2	Analýza hospodářské politiky užitím modelu IS-LM	96

4.2.1	Analýza fiskální politiky v modelu IS-LM	96
4.2.2	Analýza monetární politiky v modelu IS-LM	101
5	AGREGÁTNÍ POPTÁVKA A NABÍDKA	105
5.1	Agregátní poptávka a její charakteristika	105
5.2	Agregátní nabídka a její charakteristika	110
5.2.1	Poloha a sklon křivky krátkodobé aggregátní nabídky (pozitivně skloněné)	111
5.2.2	Tvary krátkodobé křivky aggregátní nabídky a účinnost fiskálních a monetárních opatření	112
5.2.2.1	Klasická krátkodobá křivka aggregátní nabídky	112
5.2.2.2	Keynesiánská krátkodobá křivka aggregátní nabídky v extrémním případě	116
5.2.2.3	Keynesiánská krátkodobá křivka aggregátní nabídky AS pozitivně skloněná	119
5.2.2.4	Krátkodobá aggregátní nabídka – Friedmanův model	123
5.2.3	Dlouhodobá křivka aggregátní nabídky a účinnost fiskálních a monetárních opatření	124
6	INFLACE	127
6.1	Pojem inflace	127
6.2	Měření inflace	127
6.3	Cenové indexy, nominální a reálný produkt	129
6.4	Typy inflace a příčiny inflace	131
6.5	Inflace a inflační očekávání	134
6.6	Důsledky inflace	136
6.7	Řízení inflace	138
6.8	Důchodová politika a léčení inflace	139
7	TRH PRÁCE, NEZAMĚSTNANOST	
	A PHILLIPSOVA KŘIVKA	140
7.1	Definice a ukazatelé vztažené k nezaměstnanosti	140
7.2	Přirozená míra nezaměstnanosti	142
7.3	Trh práce a rovnováha na trhu práce	144
7.4	Druhy nezaměstnanosti	145
7.5	Dopady nezaměstnanosti	146
7.6	Nástroje politiky zaměstnanosti	147
7.7	Doba trvání nezaměstnanosti a frekvence nezaměstnanosti	149
7.8	Přirozená míra nezaměstnanosti a vztahy s inflací a produktem	149
7.8.1	Okunův zákon	149
7.8.2	Rozpočtové saldo a přirozená míra nezaměstnanosti	151
7.8.3	Phillipsova křivka	152
7.7.3.1	Původní mzdová Phillipsova křivka	152
7.7.3.2	Phillipsova křivka a přirozená míra nezaměstnanosti	154
7.7.3.3	Modifikovaná Phillipsova křivka	155

7.7.3.4	Rozšíření Phillipsovy křivky, peněžní iluze a dlouhodobá Phillipsova křivka	156
8	OTEVŘENÁ EKONOMIKA	158
8.1	Vliv exportu a importu na domácí ekonomiku	158
8.2	Vliv zahraničních investic na úrokovou míru a zahraniční obchod	160
8.3	Obchodovatelné a neobchodovatelné zboží	161
8.4	Měnový kurz a jeho změny	162
8.4.1	Nabídka měny a poptávka po měně	162
8.4.2	Teoretické základy měnového kurzu	164
8.4.2.1	Zákon jedné ceny	164
8.4.2.2	Absolutní forma parity kupní síly	165
8.4.2.3	Relativní forma parity kupní síly	166
8.4.2.4	Reálný měnový kurz a nominální měnový kurz	167
8.4.3	Systémy měnových kurzů a směnitelnost měny	168
8.4.3.1	Bretton-woodský systém, zavěšování měny	168
8.4.3.2	Systém fixních a flexibilních měnových kurzů	170
8.4.3.3	Česká republika a jednotná evropská měna	172
8.5	Platební bilance	175
8.5.1	Podstata a význam platební bilance	175
8.5.2	Platební bilance v horizontálním členění	176
8.5.3	Platební bilance ve vertikálním členění	177
8.6	Běžný účet a úroveň důchodu	179
8.7	Platební bilance a křivka BP	179
8.8	Model IS-LM-BP v otevřené ekonomice	181
8.9	Mundell-Flemingův model	182
8.9.1	Fiskální a monetární politika v systému fixních měnových kurzů v Mundell-Flemingově modelu	183
8.9.2	Fiskální a monetární politika v systému flexibilních měnových kurzů v Mundell-Flemingově modelu	185
9	EKONOMICKÝ RŮST A EKONOMICKÉ (HOSPODÁŘSKÉ) CYKLY	188
9.1	Ekonomický růst	188
9.2	Charakteristika ekonomického cyklu	188
9.3	Fáze ekonomického cyklu	189
9.3.1	Fáze expanze	191
9.3.2	Fáze vrcholu	191
9.3.3	Fáze recese	192
9.3.4	Fáze dna	192
9.4	Zkoumání ekonomického cyklu	193
9.5	Mechanismus hospodářského cyklu	193
9.6	Dlouhodobý ekonomický růst	194

10 HOSPODÁŘSKÁ POLITIKA	196
10.1 Fiskální (rozpočtová) politika	196
10.1.1 Definice fiskální politiky a rozpočtová soustava	196
10.1.2 Státní rozpočet, jeho struktura a rozpočtové saldo	197
10.1.3 Druhy a nástroje fiskální politiky	199
10.1.3.1 Expanzivní a restriktivní fiskální politika	199
10.1.3.2 Diskrétní opatření a vestavěné stabilizátory	199
10.1.4 Řešení deficitu státního rozpočtu	202
10.1.5 Ekonomie strany nabídky – Lafferova křivka	203
10.2 Monetární politika	205
10.2.1 Definice monetární politiky a úloha centrální banky	205
10.2.2 Druhy a nástroje monetární politiky	206
10.2.2.1 Expanzivní a restriktivní monetární politika	206
10.2.2.2 Nepřímé a přímé nástroje monetární politiky	209
10.3 Časová zpoždění při použití opatření monetární a fiskální politiky	211
10.4 Účinnost fiskální a monetární politiky	213
SUMMARY	215
LITERATURA	216
O AUTORECH	218
VĚCNÝ REJSTŘÍK	219